

світовому експорту в 2017 році склала 0,21%, для Азербайджану – вдвічі менше – 0,09% від сукупного експорту в світі.

Проаналізувавши показники зовнішньої торгівлі між Азербайджаном та Україною у 2010-2018 роках, торгівельно – економічне співробітництво переживає кризовий період внаслідок переходу країн від командно-адміністративної системи до ринкової економіки шляхом повільного впровадження реформ. Уряду нашої країни та профільним міністерствам необхідно розробити чіткі кроки, що дали б змогу збільшити товарообіг, при цьому створюючи позитивне сальдо торгового балансу, адже це є сприятливим для економіки. Торговля послугами є пріоритетною сферою діяльності у зовнішній торгівлі, оскільки в результаті операцій надання-отримання послуг маємо позитивне сальдо торгового балансу. Незважаючи на те, що експорт України та Азербайджану практично не впливає на світовий в цілому, але торгівельно-економічне співробітництво має важливе значення, тому необхідно приділяти увагу не тільки міжнародним економічним відносинам України та Азербайджану, але й розвитку зовнішньої торгівлі з іншими країнами світу.

1. Державна служба статистики. URL: ukrstat.gov.ua.

Давиденко Л.С.
студентка

Ванькович Л.Я.
к.е.н., доцент

Національний університет «Львівська політехніка»

ПЕРСПЕКТИВИ ТОРГІВЕЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА ЄС

Зовнішньоторговельне співробітництво з країнами ЄС є важливим аспектом реалізації євроінтеграційного розвитку України. Закріплені в Угоді про Асоціацію [1] економічні розділи розкривають широкі можливості для гармонізації умов торгівлі між країнами. Згідно з Експортною стратегією [2] країни ЄС займають основне місце серед ринків у фокусі. За підсумками 2018 р. досягнуто значного прогресу у взаємній торгівлі [3]:

– на ЄС припадає 42,6% експорту товарів України (20,2 млрд. дол. США з 47,3 млрд. дол. США загального експорту) та 40,6 % імпорту (23,2 млрд. дол. США з 57,1 млрд. дол. США), що робить європейський вектор головний у зовнішній товарній торгівлі України;

– експорті та імпорті поставки географічно висококонцентровані: основними експортними ринками, які забезпечили понад 40% експорту до ЄС у 2018 р. були: Польща (16,2 %), Італія (13,0 %) та Німеччина (11,0 %); ці ж країни формують половину (50,2 %) імпорту товарів з ЄС;

– товарна торгівля традиційно залишається непаритетною для України, і загальне від’ємне сальдо склало 3 млрд. дол. США. Проте, у торгівлі з 14 країнами забезпечено позитивне сальдо, і з іншими, головними торгівельними партнерами (Німеччина, Франція, Литва, Польща, Швеція) від’ємне;

– товарний експорт зберігає сировинну та низькотехнологічну орієнтованість, формуючись переважно з сільськогосподарської сировини та товарів харчової промисловості (30,4 % експорту до ЄС), а також продукції металургії (22,0 %). На продукцію машинобудування припадає лише сьома частина (15,4 %) експорту до ЄС;

– імпортні поставки є переважно високотехнологічними, більш як третину яких займає продукція машинобудування (34,0 %), і майже чверть (24,6 %) усього імпорту з ЄС – продукція хімічної промисловості.

Економічна політика держави має бути спрямована на подолання системних причин низької конкурентоспроможності українських товарів на європейському ринку серед яких: структурна обмеженість (вузька номенклатура товарів згідно з УКТЗЕД, що постачаються на

ринки країн ЄС); незадовільна якість продукції та сервісного обслуговування, невідповідність міжнародним технічним стандартам, неадекватні сучасним потребам споживчі характеристики; цінова неконкурентоспроможність обумовлена технологічною відсталістю виробництва та ін.

Сучасна світова економіка знаходиться на етапі переходу на нову технологічну платформу (Промислову революцію 4.0), розбудову цифрової інформаційної економіки, і країни ЄС є лідерами в таких процесах. Участь України як сировинного постачальника для країн ЄС та ринку збуту європейських товарів є стратегічно безперспективною стратегією для держави і потребує активної зовнішньоекономічної політики із просування національних економічних інтересів. Це потребує:

- послідовного виконання зобов'язань економічної частини Угоди про Асоціацію та розширення секторів економіки та товарів, торгівля якими здійснюватиметься за відповідними правилами;

- розробки програм стимулювання торгівлі на двосторонній основі, особливо з прикордонними країнами (Румунією, Угорщиною, Словаччиною, Польщею а також Молдовою) з урахуванням наявних регіональних особливостей для диверсифікації співробітництва та забезпечення паритетної та взаємовигідної торгівлі;

- забезпечення повноцінного функціонування Експортно-кредитного агентства, яке забезпечуватиме підтримку вітчизняного бізнесу при виконанні експортних контрактів;

- підвищення ефективності роботи торговельних місій, які сприятимуть налагодженню між українськими та європейськими підприємствами, популяризації українських брендів тощо;

- активної підтримки з боку держави участі у міжнародних спеціалізованих виставках, сучасних інформаційних технологій просування товарів на зовнішні ринки та інших сучасних форматах комунікацій;

- гармонізація технічних стандартів та забезпечення випуску продукції, яка відповідає безпечності для споживачів та іншим вимогам ринкового нагляду, система якого на сьогодні активно удосконалюється;

- сприяння залучення українського бізнесу до сучасних форматів міжнародної торгівлі, електронної торгівлі, глобальних торговельних майданчиків;

- використання потенціалу української діаспори в країнах ЄС та стимулювання трудових мігрантів до розширення спільного підприємництва, залучення національних ділових асоціацій і союзів та адаптації набутого досвіду для розвитку бізнесу в Україні.

Загалом, лише активна співпраця української влади та бізнесу дозволить на паритетних взаємовигідних умовах інтегруватись Україні в європейську економіку, розбудувати технологічну, фінансову та логістичну інфраструктуру і, як наслідок, підвищити національну конкурентоспроможність та забезпечити гідний рівень добробуту для громадян країни.

1. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

2. Розпорядження Кабінету міністрів України «Про схвалення Експортної стратегії України («дорожньої карти» стратегічного розвитку торгівлі) на 2017-2021 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1017-2017-%D1%80>.

3. Державна служба статистики України / Статистична інформація зовнішньої торгівлі України з країнами ЄС. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/zd/tsztt_ES/tsztt_ES_u/tsztt_ES_18_u.xls.